

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Α΄ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

Διευθυντής: Καθηγητής Άρης Πολύζος

ΒΗΧΑΣ – ΑΙΜΟΠΤΥΣΗ
ΠΛΗΚΤΡΟΔΑΚΤΥΛΙΑ

Επίκουρη Καθηγήτρια Μ. Γ. Μαντζουράνη

Βήχας

Απότομη εκπνοή του αέρα με κλειστή τη γλωττίδα και παραγωγή χαρακτηριστικού τραχύ ήχου

Οξύς βήχας: διάρκεια $\leq$ 3 εβδομάδες (σύνηθες αίτιο: ιογενείς λοιμώξεις)

Χρόνιος βήχας: διάρκεια $>$ 3 εβδομάδες

Αντανακλαστικό του βήχα

Προστασία των πνευμόνων από ερεθιστικές ουσίες στη αεροφόρο οδό

Ερεθισμός των υποδοχέων: Χημικός ή Μηχανικός

Κέντρο βήχα: Προμήκης

1. Φάση ερεθισμού υποδοχέων
2. Φάση βαθιάς εισπνοής (2,5 L αέρα)
3. Φάση συμπίεσης (σύγκλειση της γλωττίδας, παγίδευση αέρα στους πνεύμονες)
4. Φάση εξώθησης: Σύσπαση θωρακικών και κοιλιακών μυών, αύξηση ενδοπνευμονικής πίεσης (1000mmHg)-Απότομη διάνοιξη της γλωττίδας-Ανάπτυξη μεγάλης διαφοράς πίεσης ανάμεσα στον αυλό του τραχειοβρογχικού δένδρου και της φαρυγγικής κοιλότητας - ισχυρή εξωθητική ροή αέρα με 120km/h

Θέση υποδοχέων	Προσαγωγή νεύρα
Ρινική κοιλότητα	Τρίδυμο
Ευσταχιανή σάλπιγγα Τυμπανική μεμβράνη	Πνευμονογαστρικό
Φάρυγγας	Γλωσσοφαρυγικό
Λάρυγγας	Πνευμονογαστρικό
Τραχεία, Τρόπιδα, Μεγάλοι και μικροί βρόγχοι	Πνευμονογαστρικό
Υπεζωκότας και Περικάρδιο	Φρενικό
Διάφραγμα	Φρενικό
Οισοφάγος, Στόμαχος	Πνευμονογαστρικό

Απαγωγός οδός

Σύγκλειση γλωττίδας	Κάτω λαρυγγικό
Σύσπαση διαφράγματος Σύσπαση θωρακικών και κοιλιακών μυών	Νωτιαία νεύρα A1 και A2 ρίζα

Είδη βήχα

Ξηρός

Παραγωγικός

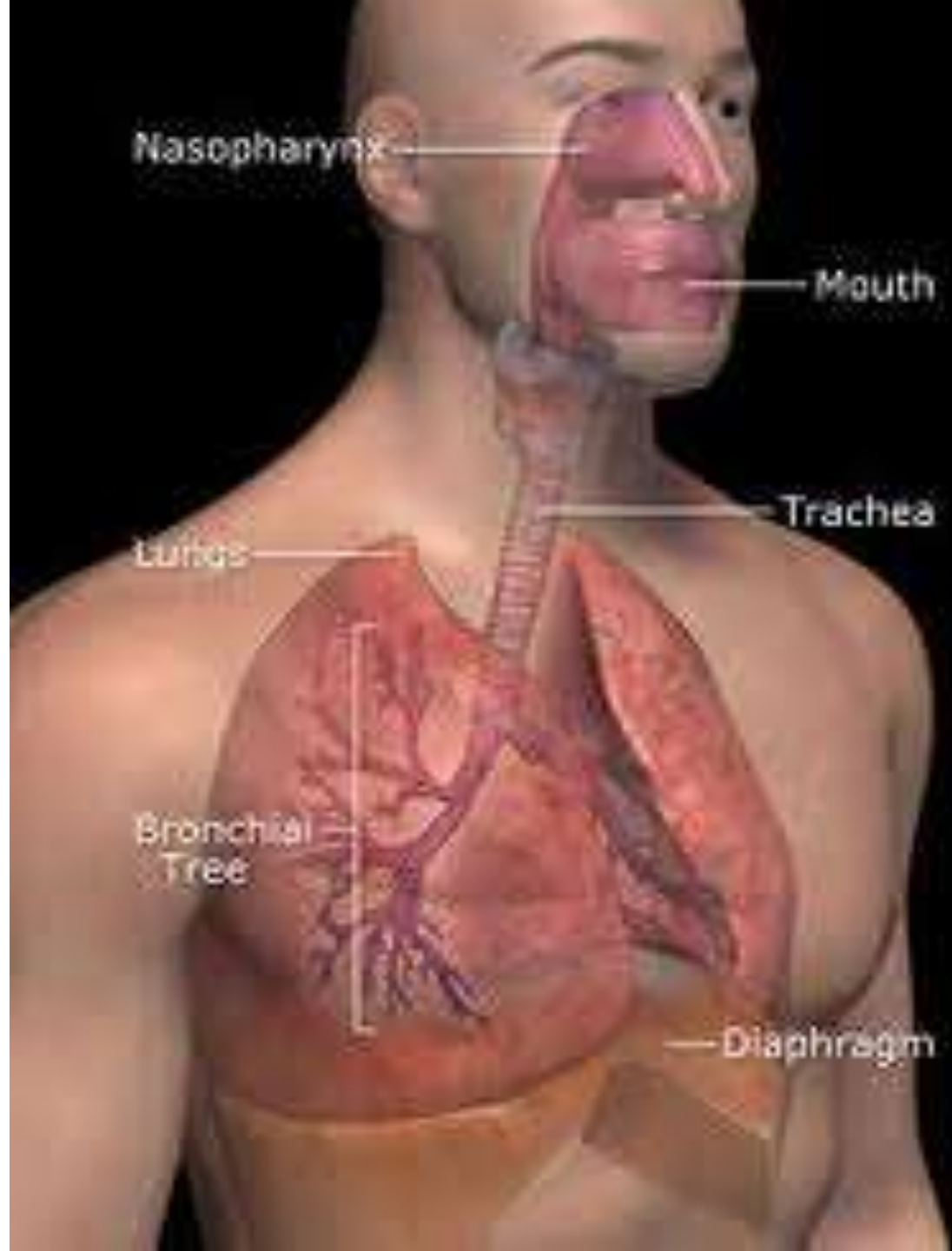
Βήχιον (σε ερεθισμό του υπεζωκότα)

Βόειος (σε παράλυση φωνητικών χορδών)

Υλακώδης (σε οξεία απόφραξη του λάρυγγα)

Συριστικός (σε χρόνια απόφραξη του λάρυγγα)

Μεταλλικός (σε πίεση της τραχείας ή των μεγάλων βρόγχων εκ των έξω)

Nasopharynx

Mouth

Trachea

Lungs

Bronchial
Tree

Diaphragm

Βήχας ως οξύ σύμπτωμα (διάρκεια ≤ 3 εβδομάδες)

Λοιμώδη αίτια

- Ιογενείς λοιμώξεις αναπνευστικού
- Ρινίτιδα
- Παραρρινοκολπίτιδα
- Λαρυγγίτιδα
- Κοκκύτης
- Τραχειίτιδα
- Τραχειοβρογχίτιδα
- Πνευμονία

Μη λοιμώδη

- Εισπνοή ερεθιστικών ουσιών
- Ξένα σώματα στους αεραγωγούς ή το έξω ους

Χρόνιος βήχας

Πνευμονικά αίτια

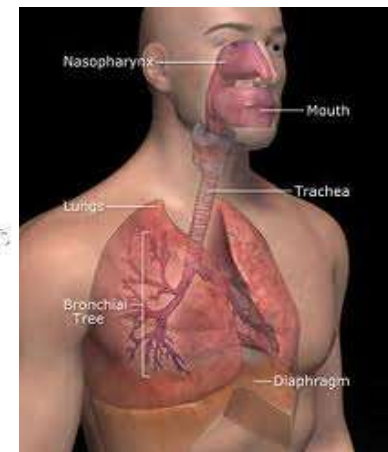
- Χρόνια βρογχίτιδα
- Βρογχικό άσθμα
- Μη ασθματική ηωσινοφιλική βρογχίτιδα
- Βρογχεκτασία
- Πνευμονική φυματίωση
- Διάμεση πνευμονική ίνωση
- Σαρκοείδωση
- Πρωτοπαθή και μεταστατικά νεοπλάσματα

Εξωπνευμονικά αίτια

- Λεμφαδένες και όγκοι μεσοθωρακίου
- Ανεύρυσμα θωρακικής αορτής
- Διάταση αριστερού καρδιακού κόλπου
  - Στένωση μιτροειδούς
  - Αριστερή καρδιακή ανεπάρκεια
- Περικαρδίτιδα
- Πλευρίτιδα
- Υποδιαφραγματική συλλογή
- Σύνδρομο οπισθορρινικής ροής σταγόνων (postnasal drip syndrome)
- Γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση
- Εκκολπώματα φάρυγγα, οισοφάγου

Άλλα αίτια

- Κάπνισμα
- Αναστολείς του μετατρεπτικού ενζύμου
- Ψυχογενής («καθ' έξιν») βήχας

Χαρακτήρες απόχρεμψης

Πτύελα Βλεννώδη, Βλεννοπυώδη, Κολλώδη

Χροιά: λευκωπά, κίτρινα, κιτρινοπράσινα

πράσινα (λοίμωξη από ψευδομονάδα ή σε βαθύ ίκτερο)

πηκτή από μαύρη σταφίδα (πνευμονία από κλεμψιέλλα)

Οσμή : δύσοσμα (αναερόβια λοίμωξη, πνευμονικό απόστημα,

επιμολυνθείσα βρογχεκτασία

Πρόσμιξη αίματος: βρογχεκτασία, φυματίωση, κακοήθεια,

πνευμονικό οίδημα, πνευμονικό έμφρακτο, πνευμονία

Διαγνωστική προσέγγιση (1)

Ιστορικό - Κλινική εξέταση α/α θώρακος

Αρνητική

Θετική

Κάπνισμα
ΑΜΕΑ

ΓΟΠ

Άσθμα

Οσπισθορρινική
έκκριση
α/α ιγμορίων

Οζώδης σκίαση

Φυμάτωμα
Κοκκίωμα
Νεόπλασμα

Διάχυτες σκιάσεις

Πνευμονία
Διάμεση ίνωση

Διαγνωστική προσέγγιση (2)

Ακτινογραφία θώρακος

```
graph TD; A[Ακτινογραφία θώρακος] --> B["(-)"]; A --> C["(+)"]; B --> D["Λειτουργικές δοκιμασίες πνευμόνων (σπειρομέτρηση)"]; C --> E["CT θώρακος"]; C --> F["Βιοψία βλάβης"];
```

(-)

Λειτουργικές δοκιμασίες πνευμόνων
(σπειρομέτρηση)

(+)

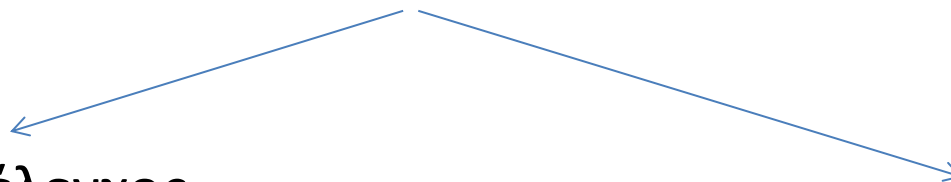
CT θώρακος
Βιοψία βλάβης

Διαγνωστική προσέγγιση (3)

➤ Πτύελα / βρογχικά εκπλύματα

κύτταρα > 25 πυοσφαίρια κ.ο.π. & κύτταρα < 25 πλακώδη κ.ο.π.

Μικροσκοπικός έλεγχος

1. Άμεσο παρασκεύασμα
2. Χρώση: Gram, Ziehl-Neelsen, Wright
3. Καλλιέργεια

Κυτταρολογική εξέταση
κατά Παπανικολάου

Διαγνωστική προσέγγιση (4)

Βρογχοσκόπηση

Αιμόπτυση

Αποβολή αίματος με βήχα από τη τραχεία, τους βρόγχους ή τους πνεύμονες
(διάβρωση βρογχικών αρτηριών)

Μαζική αιμόπτυση : αποβολή αίματος >300μλ/24h

Ψευδοαιμόπτυση: αποβολή αίματος από το στόμα προερχόμενο από τον
ρινοφάρυγγα

Αίτια αιμόπτυσης (1)

Παθήσεις αναπνευστικού

- ✓ Λοιμώξεις (60%-70%) : οξεία βρογχίτιδα, πνευμονία, φυματίωση, μύκητες, γρίπη, πνευμονικό απόστημα, χρόνια βρογχίτιδα
- ✓ Ca πνεύμονα (23%)
- ✓ Βρογχεκτασία
- ✓ Σαρκοείδωση
- ✓ Σύνδρομο Goodpasture
- ✓ Κοκκιωμάτωση Wegener
- ✓ Βρογχολιθίαση
- ✓ Ίδιοπαθής πνευμονική αιμοσιδήρωση
- ✓ Πνευμονική ενδομητρίωση
- ✓ Ξένο σώμα, Τραύματα

Αίτια αιμόπτυσης (2)

Παθήσεις κυκλοφορικού

- ✓ Συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια
- ✓ Βαριά στένωση μιτροειδούς
- ✓ Πνευμονική θρομβοεμβολική νόσος
- ✓ Πρωτοπαθής πνευμονική υπέρταση
- ✓ Σύνδρομο Eisenmenger
- ✓ Αγγειακές δυσπλασίες (N. Rendu-Osler)

Ψευδοαιμόπτυση

- ✓ Αιμορραγία πεπτικού
- ✓ Αιμορραγία ρινοφάρυγγα

- ✓ Αιμορραγική διάθεση
- ✓ Αντιπηκτική αγωγή

Πρόσμιξη αίματος στα πτύελα

Φλεγμονή ανώτερης αναπνευστικής οδού ή στόματος

Ρινός ή ρινοφάρυγγα

Λάρυγγα

Ούλων

Έντονος παροξυντικός βήχας

Τραύμα

Ροδόχροα πτύελα

Βρογχολίτιδα

Πνευμονία

Πνευμονικό οίδημα

Μαζική αιμόπτυση

Βρόγχεκτασία

Πνευμονική φυματίωση (σπηλαιώδης μορφή)

Καρκίνος του πνεύμονα

Μαζική πνευμονική εμβολή

Πνευμονικό απόστημα

Μυκήτωμα από ασπέργιλλο

Σύνδρομο Goodpasture

Κοκκιωμάτωση του Wegener

Ιδιοπαθής αιμοσιδήρωση

Βρογχολιθίαση

Διαγνωστική προσέγγιση

Απεικονιστικός έλεγχος

Ακτινογραφία θώρακος

CT θώρακος

Εξέταση πτυέλων : Καλλιέργεια πτυέλων / Κυτταρολογική πτυέλων

Βρογχοσκόπηση

Κατευθυνόμενη βιοψία δια λεπτής βελόνης

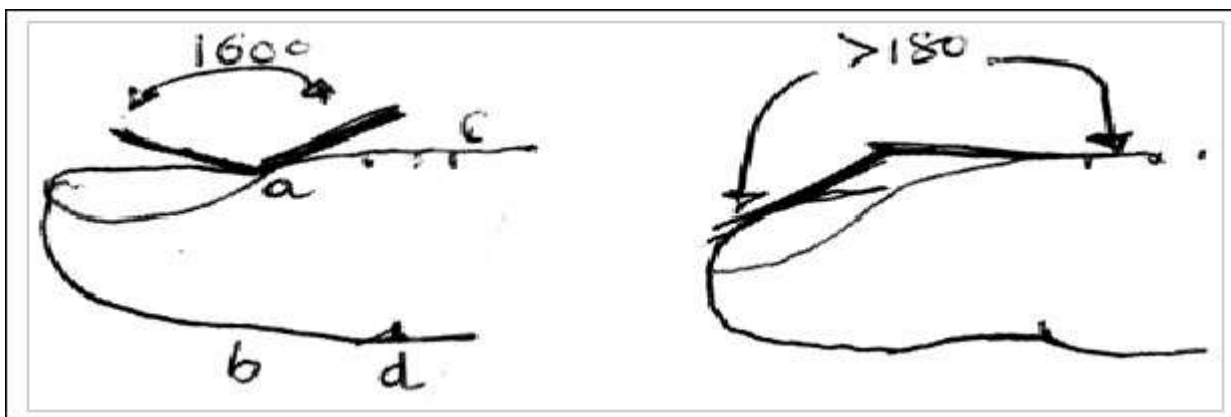
Fine Needle Aspiration (FNA)

Πληκτροδακτυλία

ή

Ιπποκρατικά δάκτυλα

(αυξημένη κύρτωση των ονύχων με πάχυνση και αποστρογγυλοποίηση των ονυχοφόρων φαλάγγων, ως αποτέλεσμα πάχυνσης των μαλακών ιστών της περιοχής)

Πληκτροδακτυλία

Παθογένεια Πληκτροδακτυλίας

Άγνωστη

Πιθανή συσχέτιση με τοπική αγγειοδιασταλτική δράση αυξητικών παραγόντων πνευμονικής προέλευσης ή προσταγλανδινών

Αίτια Πληκτοδακτυλίας (1)

1. Κληρονομική
2. Υπερθυρεοειδισμός
3. Τοπικές αγγειακές ανωμαλίες
4. Πνευμονικά νοσήματα
  - ✓ Βρογχογενές Ca πνεύμονος
  - ✓ Νεοπλάσματα υπεζοκώτα
  - ✓ Χρόνιες λοιμώξεις (απόστημα πνεύμονος, εμπύημα, βρογχεκτασίες)
  - ✓ Εμφύσημα με πνευμονική υπέρταση
  - ✓ Πνευμονική αρτηριοσκλήρυνση

Αίτια Πληκτοδακτυλίας (2)

1. Νοσήματα καρδιαγγειακού

- ✓ Συγγενείς καρδιοπάθειες
- ✓ Λοιμώδη ενδοκαρδίτιδα
- ✓ Πνευμονική αρτηριοφλεβώδης επικοινωνία

2. Νοσήματα από το γαστρεντερικό

- ✓ Κίρρωση
- ✓ Φλεγμονώδης νόσοι του εντέρου (ελκώδης κολιτιδα,
- ✓ Κοκκιωματωδης νόσος του εντέρου (v. Crohn)
- ✓ Κατά τόπους εντερίτιδα
- ✓ Νεοπλάσματα
- ✓ Στεατόρροια αγνώστου αιτιολογίας

